

**Q. SEPTIMII|| FLORENTIS|| TERTVLLIANI||
CARTHAGINIENSIS|| PRESBYTERI, OPERA|| QVÆ
HACTENVS REPERIRI|| POTVERVNT OMNIA:||**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Antverpiae, 1584

Aliorum aliquot ei falso inscriptionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73633)

inuenimus verisimum esse quod scripsit de illo B. August. lib. de Hæres. ad Quodvult Deum, quod transferit Tertullianus ad Cataphrygas, quos ante destruxerat. Imprimis enim supra lib. de Præscript. adu. hæres. 52. hæres. 21. de feris verbis hæreticos vocat, qui dicuntur: secundum Phrygas, &c. qui dicebant in Apokolis quidem Spiritum sanctum fuisse, Paracletum non fuisse; & Paracletum plura in Montano dixisse, quam Christum in Euangelium protulisse; nec tantum plura, sed etiam meliora atque maiora. *Vide Adnotat. nostras num. 327. & nonnihil in vita Auctoris. Aduersus fucos crinium & oculorum sibi infectionem, quam tamen in Prophetis istis videtur defendisse, agitur nominatim supra Tom. 2. lib. de Habitu muliebri, cap. 4. & apertius lib. de Cultu seminarum cap. 5. agens contra eas quæ oculis fuligine collinunt, reprehendentes artificem Deum quem emendant, & cap. 6. eas quæ croco capillum vertunt, male sibi flammeo capite auspicantes, & cerebro pernicem adherentes; quo loco vide & Ad-*

notat. nostras num. 22. 23. 25. & 27. Aduersus vestium & gemmarum ornatum, quem etiam in illis tolerabat, agit idem & Tom. 1. lib. de Pallio, cap. 4. & toto libro: De Habitu muliebri, peculiariter vero de gemmis, cap. 6. de quo & Adnotaciones nostras ibidem videre est num. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15. 37. 38. 43. 45. 49. 50. 51. 52. 57. 58. 59. 61. & 64. Tabularum ludum & tellerarum, quem hic non reprobat, quasi aliud agens, in Prophetis sine Doctribus tacite reprehendit supra Tom. 3. lib. de Carne Christi, cap. 7. in hac verba: Oro te Apelles, vel te Marcion, si forte tabula ludens, &c. tali nuntio auocateris, &c. quod paucis ibidem adrigimus num. 71. Denique de honoris fructu à Christo, quod tamen accipiebat Montanus, interdicto Luc. 6. agit latissime lib. 4. aduers. Marc. cap. 17. de quo & nos ibidem Adnotat. nostras num. 236. & 237. Ceterum de tempore quo ceperunt Cataphrygas hæretici, aliquid diximus loco supradictato lib. de Præscript. adu. hæres. & latius tractauimus in vita Auctoris, ubi etiam de Securi Imperio.

Q. SEPTIMII FLOREN-

TIS TERTULLIANI CARTHAGINIENSIS

PRESBYTERI, OPERVM PLVRIVM QUÆ DE-
siderantur mentio, ex iisdem B. Hieron. & Nice-
phori locis, ac Vincentio.

ERTVR (inquit de Tertulliano B. Hieron.) vixisse vsque ad decrepitam ætatem, & multa quæ non exstant, opuscula condidisse.

Sed & alij plures (inquit Nicephorus) Christiano planè animo pro fide nostra decertarunt, & aduersus hæreseis depugnarunt; Ecclesieque statu ac moribus receptis, aliisque quæ vel scriptis vel sine scriptis à maioribus accepissent, in litteras relatis, libros plurimos posteritati reliquerunt. Quibus Caius (de qua plura in Vita Auctoris) & TERTULLIANVS merito sunt adnumerandi, qui plurima ceterè & pulcherrima ediderunt scripta, quæ sigillatim recensere præsentis instituti non est. Scripsit autem de Pudicitia, &c. & plures alios.

Hactenus illi. Et verò vixit INDEX SEPTIMII TERTULLIANI, cuius supra fit mentio in fragmento libri de Vestibus Aaron, non dubium quin multorum præterea scriptorum eius fieret mentio. An verò plura scripsit aduersus hæreticos, dubitare me fecit aliquando, quod de eo scribit Vincentius Lirinensis: sciunt Marciones, Apelles, Praxeas, Hermogenes, Iudæi, Gentiles, Gnostici, ceterique quorum de blasphemias multis ac magnis voluminum suorum molibus, velut quibusdam fulminibus euerit. Verum quum animaduerti omisso ibi Valentinianos & Quintillam, aliisque numero xxv. quorum catalogum recenset lib. de Præscript. aduers. hæres. à cap. 45. vsque ad finem; eosque, aduersus quos scripsit libri de Anima partem posteriorem, Simonem Samaritam, Carpocratem, Menandrum & alios persuasum habeo, nihil tale hodie desiderari. Quare & B. Optatum Milevit. lib. 1. aduers. Parmenianum corruptum esse exi-

stimo, dum legitur: Marcio, Praxeas, Sabellius, & ceteri temporibus suis à Victorino Pictauiensi, & Zephyrino Urbico, & Tertulliano Carthaginiensi vsque ad Cataphrygas, & ab aliis aduersus Ecclesiam Catholicam superati sunt. Sabellius enim multo post tempore hæresin suam cepit, intermedio nempe inter Novatianos & Donatistas; quod vel ex ætate Dionysij Alexandrini manifestum sit, qui primus aduersus Sabellium scripsit, B. Cypriano coætaneus, sed immo. Atque adeo aut aliquis alius hæreticus in locum eius suppleri debet, aut certe castigandus sic Optatus; Praxeas Sabellianus; eo quod Sabellius eam hæresin ex parte resuscitavit, cum contendit, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, unicum diuinitatis & cetera & hypostasin fuisse. Ceterum, ut de iis libris etiam aliquid dicimus qui perperam Tertulliano adscribuntur ab Erasmo, 4. olim, nunc ex edit. doctiss. Mariani Pictarij Remo, 9. Tomo operum B. Hieron. Imprimis, cur illi ad-

scribi non potest Liber de vera Circumcisione, supra diximus in fragmentis, Quæst. de Circumcisione. Multo verò minus aridet stylus libri Ad amicum ægrotum; & etiam ibi scripturæ citantur, iuxta aditionem B. Hieronymi; denique nullum Dialogum scripsisse legitur Tertullianus.

Eadem ratione falsò adscribitur TERTULLIANO in quadam Italiae Bibliotheca LIBER DE DEFINITIONIBVS FIDEI, quum ille idem sit qui inter Opera B. Augustini, *De Dogmatibus Ecclesiasticis* inscribitur. Quem etsi in Belgicis Bibliothecis B. Fulgentio, B. Isidoro, immò & B. Gregorio Papæ adscriptum subinde reperiamus; tamen Gennadij esse, Malsiliensis Presbyteri, doctiores quique mecum fatebuntur.

Q. SEPTIMI FLORENTIS TERTULLIANI,
CARTHAGINIENSIS PRESBYTERI,
Operum Tomi Quarti Finis.

TERTULLIAN
Con Annotacionibus
PAMELI
A.V.
16.

